
Corupția la nivelul țărilor de pe continentul american versus România

---

Silviu DUȚULESCU,
Academia de Studii Economice, București,
e-mail: silviudemetrius@yahoo.com

Ileana NIȘULESCU-ASHRAFZADEH,
Academia de Studii Economice, București,
e-mail: ileana.nisulescu@cig.ase.ro

REZUMAT

Corupția reprezintă unul dintre cele mai grave fenomene de masă care își pun amprenta în cele mai multe cazuri asupra bunăstării populației. Prezenta lucrare urmărește îndeaproape câteva variabile măsurabile și care au un impact foarte ridicat asupra dimensiunii fenomenului corupției. Două dintre aceste variabile alcătuiesc o componentă birocratică specifică sistemului public. Este vorba de numărul de taxe și impozite pe care trebuie să le plătească o entitate economică pe teritoriul unui stat, respectiv durata de timp alocată plății acestora într-un interval de un an. Variabila nivelul fiscalității presupune o viziune economică asupra fenomenului corupției, care poate fi potențat sau inhibat în funcție de strategia fiscală a guvernului dintr-o țară. Ultima componentă, nivelul de trai (HDI), presupune o abordare a fenomenului corupției dintr-o perspectivă socială, ce urmărește comportamentul oamenilor care poate amplifica sau micșora dimensiunea fenomenului corupției. Întregul demers științific este sintetizat sub forma unei hărți a corupției, în funcție de estimarea dimensiunii acesteia pentru fiecare țară analizată.

Cuvinte-cheie: Corupție, clasament țări, hartă, continentul american

Clasificare JEL: C31, D11, O11

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Duțulescu, S. and Nișulescu-Ashrafzadeh, I. (2016), An analysis of corruption: the American continent versus Romania, Audit Financiar, vol. XIV, no. 4(136)/2016, pp. 436-444, DOI: 10.20869/AUDITF/2016/136/436.

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2016/136/436>

Introducere

Corupția este un fenomen de masă care prezintă mai multe valențe. Văzut din perspectivă economică, acest fenomen poate fi considerat o amenințare la adresa regimurilor democratice, prin încălcarea regulilor societății, generând astfel inechități sociale și o decredibilizare a instituțiilor statului, care într-un final se răsfrâng asupra dezvoltării economice a unei țări (Straupenhurst, Ulrich și Strohal, 2006).

Corupția generalizată reprezintă un ansamblu de elemente prin care serviciile destinate populației sunt controlate de un grup mic de persoane, ce le utilizează cu bună știință pentru obținerea unor câștiguri personale (Jensen, Li și Rahman, 2010). O dovadă a potențialului distructiv pe care îl poate avea fenomenul corupției atunci când este scăpat de sub control îl întâlnim în una dintre țările Americii Latine, Peru, care deși deține una dintre cele mai mari mine de aur din lume, Yanacocha, nu reușește să își valorifice acest potențial pentru bunăstarea populației, ci dimpotrivă, majoritatea acesteia trăiește în sărăcie. O altă dovadă a potențialului distructiv al fenomenului corupției o întâlnim în Rusia. Conform raportului Transparency International emis în anul 2010, această țară era cel mai corupt stat din G20, aflându-se la egalitate cu state precum Papua Noua Guinee, Congo-Brazzaville sau Kenya. Privit dintr-o perspectivă socială, fenomenul corupției poate fi corelat cu abuzul de putere oferit de o funcție publică, în interes personal sau de grup, pentru obținerea unor avantaje financiare, de statut, de imagine etc. Astfel, fenomenul corupției – asemenea unui hacker – urmărește zonele vulnerabile ale sistemului public, pe care le exploatează în mod ilegal pentru obținerea unor avantaje personale (Raicu, 2010).

Un sistem legal incorect care presupune inechități sociale și nu impune o transparență totală poate reprezenta un factor agravant în dezvoltarea fenomenului corupției. Corupția înflorește când nu există transparență, iar responsabilitatea și transparența sunt condiții de bază pentru prevenirea corupției (Pană și Nișulescu, 2013).

Uslaner (2008) constată că în țările în care regimurile sunt mai autoritare există un risc mult mai ridicat de dezvoltare a fenomenului corupției decât într-un stat democratic. În acest sens, Morris (2009) a efectuat analize detaliate prin care urmărește posibilitățile elitelor politice, indiferent că provin din state totalitariste sau cu

regimuri democratice, de a realiza reforme și a implementa măsuri suficient de energice încât să reducă în mod semnificativ dimensiunea fenomenului corupției. Pentru a exista, fenomenul corupției trebuie să fie funcțional pe cel puțin două direcții. Una este reprezentată de puterea corupătoare, iar cealaltă de puterea coruptibilă. Cu cât legătura dintre acestea este mai strânsă, cu atât dimensiunea fenomenului ajunge la cote mai ridicate. Din nefericire, în ultimii ani, în România sunt promovate pentru funcțiile publice la nivel înalt persoane care nu au un portret moral corespunzător și care susțin în mod direct sau indirect elitele politice ce conduc destinul populației (Voicu, 2013). Abordarea celor două direcții ale fenomenului corupției o regăsim și în raportul Comisiei Europene privind directivele referitoare la combaterea fenomenului corupției din sectorul privat. Astfel, fenomenul corupției este împărțit în corupția activă și corupția pasivă. Corupția activă este menită să ofere avantaje economice pentru soluționarea în regim preferențial a unor probleme, în timp ce corupția pasivă presupune acceptarea sau chiar solicitarea de astfel de avantaje economice (Maxim, 2013). Statul poate limita fenomenul corupției la nivelul întreprinderilor prin aplicarea unui tratament echitabil tuturor companiilor, fără să se facă diferențe de dimensiune, deoarece neavând restricții legate de cifra de afaceri, nivelul profitului sau numărul de angajați, agentul economic nu va fi tentat să aplice metode de încadrare a acestora între anumiți parametri (Nișulescu și Popescu, 2013).

Indiferent de viziunea pe care o avem asupra fenomenului corupției, unul dintre cele mai puternice instrumente în combaterea acestui fenomen îl reprezintă informarea populației și conștientizarea cu privire la efectele dezastruoase pe care le poate avea acest fenomen asupra nivelului de trai și a standardului de viață.

Poziția față de corupție reprezintă unul din elementele incluse în rapoartele de responsabilitate socială ale companiilor. Din această perspectivă, articolul prezintă interes pentru profesioniștii contabili deoarece dezbate indicatori cheie ce determină nivelul corupției. Ne așteptăm ca acești indicatori să fie prezentați în anii următori în rapoartele elaborate de entități.

1. Metodologia de cercetare

Scopul realizării acestei cercetări a fost acela de a veni în sprijinul unor potențiali investitori români sau străini

care au afaceri în România și care doresc să își extindă activitatea și pe teritoriul continentului american. Astfel, se dorește realizarea unui instrument rapid și ușor de interpretat, care să le poată oferi investitorilor o imagine de ansamblu asupra mediului social și economic din țările vizate. În funcție de profilul țărilor vizate și de toleranța față de fenomenul corupției, investitorii pot lua o decizie în cunoștință de cauză. Acest demers științific presupune creionarea, la propriu, a unei hărți pentru întregul continent american din perspectiva dimensiunii fenomenului corupției.

Există diverse entități care realizează studii pe tema fenomenului corupției la nivel macroeconomic, însă una dintre cele mai reprezentative și care în prezent beneficiază de o recunoaștere internațională este Transparency Internațional. Aceasta realizează anual clasamente ale tuturor țărilor lumii în funcție de nivelul de percepție al corupției. Astfel, Transparency International este un furnizor de informații care oferă clasamente ale tuturor țărilor lumii în funcție de scorurile obținute. Un astfel de clasament cu scoruri va reprezenta în cadrul lucrării variabila dependentă, denumită percepția nivelului corupției, la care se vor raporta celelalte variabile. Pentru cele patru variabile independente, număr de taxe și impozite, resurse de timp, nivelul fiscalității și nivelul de trai (HDI), care se vor corela într-o mai mare sau mai mică măsură cu variabila percepția nivelului corupției, vom folosi ca surse de date raportul Națiunilor Unite (Human Development Report) și raportul Paying Taxes aferent anului 2014 elaborat de PricewaterhouseCoopers. În elaborarea acestei cercetări s-a optat pentru rapoartele aferente anului 2014, întrucât acestea oferă informații complete pentru fiecare țară analizată, care au permis efectuarea de corelații diverse.

Lucrarea de față presupune ca element de noutate faptul că vor rezulta clasamente ale țărilor, precum și o hartă, care vor fi întocmite în funcție de nivelul la care se estimează dimensiunea fenomenului corupției. Vor fi utilizate cele patru variabile independente amintite anterior. Primele două variabile, număr de taxe și impozite, respectiv resurse de timp (număr de ore) formează componenta birocratică a unui stat, care poate încuraja sau descuraja intrarea pe piață a unui investitor străin. În general, între cele două variabile există o anumită corelație. Astfel, cu cât prima variabilă (numărul de taxe și impozite) înregistrează valori mai mari, cu atât și resursele de timp necesare pentru plata tuturor taxelor

și impozitelor într-un orizont de timp de un an este mai mare. Următoarea variabilă, fiscalitatea, care este axată tot pe zona economică, la fel ca și celelalte două variabile, se referă la procentul din profit care trebuie plătit de o entitate economică sub formă de taxe și impozite. Ultima variabilă, indicele dezvoltării umane (human development index *engl.* – HDI), atinge și o latură socială, în sensul că vizează nivelul de trai și perspectivele de dezvoltare ale unui individ, aspect care poate modela și comportamentul acestuia referitor la dimensionarea fenomenului corupției.

Procedura de lucru în cadrul acestei cercetări presupune folosirea funcțiilor statistice Correlation, precum și a instrumentului Data Analysis ale aplicației Excel, care vor returna valori exprimate sub formă procentuală. În acest fel, se va putea stabili gradul de influență al fiecăreia dintre cele patru variabile dependente asupra dimensiunii fenomenului corupției. Prin aplicarea acestor procente asupra variabilelor independente și apoi însumarea lor pentru fiecare țară, se va obține un clasament ordonat crescător pentru cele 31 de țări. Astfel, cu cât o țară înregistrează un scor mai mic, cu atât nivelul corupției din țara respectivă este mai mic. Din raționamente de comparabilitate, din acest eșantion va face parte și România. Astfel, pe bază de comparații succesive cu valorile înregistrate de țara noastră, putem estima cu acuratețe dimensiunea fenomenului corupției din țările analizate. În acest sens, în funcție de nivelul mediu al corupției pentru eșantionul studiat, se vor stabili trei zone:

- zona unu cuprinde țările în care nivelul fenomenului corupției se prezintă la cote semnificativ mai mici decât media întregului eșantion supus analizei;
- zona doi include țările al căror scor se situează în jurul scorului mediu;
- zona trei cuprinde țările care înregistrează valori cu mult mai mari decât media eșantionului.

După obținerea acestor clasamente împărțite pe zone, se va întocmi o hartă care va fi comentată și analizată din diferite puncte de vedere.

2. Rezultate și discuții

Pentru anul 2014, în urma procesului de colectare a informațiilor pentru variabilele supuse analizei, s-a obținut o bază de date sintetizată în **Tabelul 1**.

Tabelul 1. Bază de date cu componența tuturilor țărilor analizate

Țări	Percepția nivelului corupției	Nr. taxe și impozite	Resurse de timp	Fiscalitate (%)	HDI	Clasament
Antigua și Barbuda	74	57	207	41	0,783	24,86
Argentina	34	9	405	107,8	0,836	41,92
Bahamas	71	18	58	46,6	0,79	11,12
Barbados	74	28	237	40,8	0,785	24,49
Belize	52	29	147	33,2	0,715	17,18
Bolivia	35	42	1.025	83,4	0,662	87,54
Brazilia	43	9	2.600	68,3	0,755	198,32
Canada	81	8	131	24,3	0,913	13,41
Chile	73	7	291	27,7	0,832	25,3
Columbia	37	10	203	76	0,720	23,94
Costa Rica	54	22	226	63,8	0,766	25,47
Ecuador	33	8	554	33,9	0,732	52,48
El Salvador	39	53	320	38,1	0,666	32,39
Grenada	63	30	140	45,3	0,750	18,01
Guatemala	32	7	326	40,9	0,627	29,05
Guyana	30	35	256	32,5	0,636	25,54
Haiti	19	47	184	40,4	0,483	22,02
Honduras	29	47	224	39,2	0,606	24,92
Jamaica	38	36	368	44,3	0,719	35,08
Mexic	35	6	334	53,7	0,756	30,93
Nicaragua	28	42	207	64,9	0,631	25,85
Panama	37	52	417	40,5	0,780	39,72
Paraguay	24	28	384	35	0,679	34,57
Peru	38	9	293	36,4	0,734	26,43
Republica Dominicană	32	9	324	43,5	0,715	29,4
Saint Lucia	67	32	97	34,6	0,729	13,94
SUA	74	11	175	46,3	0,915	19,12
Suriname	36	29	199	27,9	0,714	20,44
Trinidad și Tobago	38	39	210	29,1	0,772	22,29
Uruguay	73	33	310	41,9	0,793	30,38
Venezuela	19	71	792	61,7	0,762	70,94
România	43	39	200	42,9	0,793	22,97

Sursa: Prelucrările autorilor, 2016, realizate pe baza datelor colectate din rapoartele *Doing business*

În urma rulării instrumentului statistic aplicat populației supuse analizei, Data Analysis, s-au obținut coeficienți de corelație, iar prin ridicarea lor la pătrat au rezultat niște procente. Acestea au fost calculate pentru fiecare variabilă și se prezintă astfel: număr de taxe și impozite 8,78%, resurse de timp 7,31%, nivelul fiscalității 10,12% și HDI 73,79 %.

În baza de date identificăm câteva țări care vor intra cu siguranță în zona trei, întrucât depășesc cu mult valorile medii pentru variabilele resurse de timp, respectiv nivelul fiscalității. Prima țară care iese în evidență este Brazilia, pentru care un investitor este nevoit să muncească anual 2.600 de ore pentru a acoperi plata tuturor taxelor și impozitelor. În mod surprinzător, Brazilia are doar 9 taxe și impozite, făcând ca durata medie pentru plata unei singure taxe să fie de peste 280 de ore, comparativ cu 5,12 ore cât este în România. O durată semnificativă înregistrează și Bolivia, cu 1.025 de ore pentru numai 42 de taxe și impozite. Ca element de comparație, Nicaragua are tot 42 de taxe și impozite, dar o durată necesară pentru plata lor de aproape 5 ori mai mică decât Bolivia, respectiv 207 ore.

Durate mari de timp de muncă pentru acoperirea plății impozitelor și taxelor înregistrează țări precum Venezuela și Ecuador, 792 ore, respectiv 654 ore. Dintre țările amintite nici una nu depășește 50 puncte în clasamentul Transparency International privind percepția fenomenului corupției. În mod paradoxal, scorul cel mai mare este înregistrat chiar de Brazilia (43 puncte), care astfel se situează la egalitate cu România. Asemeni Braziliei, dar la cealaltă extremă, se situează Bahamas, cu o durată anuală de 58 de ore, ceea ce înseamnă că pentru plata unei singure taxe alocă în medie doar 3,22 ore, comparativ cu Brazilia care alocă peste 280 de ore. A doua țară după Bahamas, dar și singura care mai înregistrează durate medii anuale sub 100 de ore pe an este Saint Lucia, cu 97 de ore și un număr de 32 de taxe și impozite, ceea ce o face să fie țara cu cea mai mică durată de timp alocată pentru plata unei taxe – 3,03 ore, comparativ cu România, unde durata medie pentru plata unei taxe este de 5,12 ore. Chiar dacă România, ca durată medie pentru plata tuturor taxelor și impozitelor, se situează cu peste 173 de ore sub durata medie a eșantionului, în ceea ce privește numărul de taxe și impozite România este surclasată de media eșantionului cu peste 10 taxe și impozite.

Un loc fruntaș îl ocupă Venezuela cu 71 de taxe și impozite, cea mai mare valoare pentru această variabilă

din întregul eșantion, urmată de Antigua și Barbuda și El Salvador cu câte 57, respectiv 53 de taxe și impozite. La egalitate, cu valori mult peste media eșantionului, se situează Haiti și Honduras, ambele țări cu câte 47 de taxe și impozite fiecare. Valoarea cea mai mică este înregistrată de Mexic, cu doar 6 taxe și impozite, iar la foarte mică distanță se situează Guatemala și Chile, ambele cu câte 7 taxe și impozite. Chiar dacă Guatemala și Chile au același număr de taxe și impozite, iar duratele de timp alocate pentru plata acestora nu depășesc mai mult de 43 de ore, în clasamentul Transparency International privind nivelul percepției fenomenului corupției, diferențele sunt destul de mari. În timp ce Guatemala înregistrează un scor de 32 de puncte, Chile înregistrează 73 de puncte. Explicația este că în cazul celor 2 țări nu componentele aparatului birocratic creează acest decalaj mare între cele două, ci nivelul fiscalității, care este cu mult mai mare în Guatemala față de Chile, precum și HDI care, de asemenea, este cu mult în favoarea Chile.

În ceea ce privește componenta fiscalitate, o situație inedită întâlnim în Argentina, acolo unde nivelul fiscalității se ridică la 107,8 %. Practic, pentru un profit de 100 de unități monetare, o entitate economică trebuie să plătească sub formă de taxe pe muncă 29,4 % din profit, o altă taxă de 3% aplicată profitului, iar alte 75 de procente din profit sub forma altor taxe și impozite. Niveluri mai ridicate ale fiscalității întâlnim în Brazilia și Bolivia cu 83,4%, respectiv 68,3%, iar cele mai mici niveluri ale fiscalității sunt înregistrate în Canada și Chile cu câte 24,3%, respectiv 27,7% din profit.

Ultima variabilă, HDI, reflectă nivelul de trai al oamenilor și este un important parametru pentru stabilirea dimensiunii fenomenului corupției. Astfel, țările cu cel mai mare HDI sunt cele din America de Nord: de SUA (0,915) și Canada (0,913). Următoarele două țări sunt din America Latină: Argentina (0,836) și Chile (0,832). Chiar dacă media eșantionului este de 0,734, România înregistrează valori cu mult peste acest nivel (0,793).

După aplicarea procentelor asupra celor patru variabile (număr de taxe și impozite, resurse de timp, fiscalitate și HDI) au rezultat o serie de scoruri pentru fiecare țară în funcție de care s-a efectuat o repartizare pe fiecare zonă, după cum rezultă din tabelul nr. 2. Pentru stabilirea celor trei zone a fost eliminat scorul Braziliei, care denatura cu mult media generală a eșantionului, iar valoarea de referință a fost 29,73 puncte. În jurul acestei

valori s-a oscilat în sens crescător, respectiv descrescător cu valori de maxim 5 puncte. Astfel, s-a stabilit pentru zona doi intervalul 25,3 puncte (Chile), respectiv 34,57 puncte (Paraguay). Țările

care au înregistrat valori mai mici de 25,3 puncte au fost distribuite către zona unu, în timp ce țările cu valori ale scorurilor de peste 34,57 puncte au fost încadrate în zona trei.

Tabelul 2. Clasamentul țărilor în funcție de estimarea dimensiunii fenomenului corupției

Țară	Scor	Zonă	Țară	Scor	Zonă	Țară	Scor	Zonă
Bahamas	11,12	1	Chile	25,3	2	Jamaica	35,08	3
Canada	13,41	1	Costa Rica	25,47	2	Panama	39,72	3
St. Lucia	13,94	1	Guyana	25,54	2	Argentina	41,92	3
Belize	17,18	1	Nicaragua	25,85	2	Ecuador	52,48	3
Grenada	18,01	1	Peru	26,43	2	Venezuela	70,94	3
SUA	19,12	1	Guatemala	29,05	2	Bolivia	87,54	3
Suriname	20,44	1	Republica Dominicană	29,4	2	Brazilia	198,32	3
Haiti	22,02	1	Uruguay	30,38	2			
Trinidad și Tobago	22,29	1	Mexic	30,93	2			
România	22,97	1	El Salvador	32,39	2			
Columbia	23,94	1	Paraguay	34,57	2			
Barbados	24,49	1						
Antigua și Barbuda	24,86	1						
Honduras	24,92	1						

Sursa : Prelucrările autorilor, 2016

Pe prima poziție în clasamentul țărilor din punct de vedere al estimării dimensiunii fenomenului corupției se situează Bahamas, cu cel mai bun scor de 11,12 puncte, urmată de Canada cu 13,41 puncte și la foarte mică distanță Saint Lucia cu 13,94 puncte. Pentru aceste trei țări s-au constatat puncte foarte chiar de la întocmirea bazei de date, Bahamas și Saint Lucia fiind singurele țări cu durate de timp de lucru mai mici de 100 de ore pentru plata tuturor taxelor și impozitelor într-un interval de un an. Canada a avut rezultate foarte bune la numărul total de taxe și impozite și, de asemenea, a înregistrat rezultate bune și în ceea ce privește HDI. Raportându-ne la media eșantionului, care este de 35,38 puncte, România înregistrează un scor de 22,97 puncte, ceea ce o face să se situeze în zona unu, alături de țări precum Trinidad și Tobago, Haiti, Suriname etc. Scorul cel mai mic din zona unu este înregistrat de Honduras (24,92 puncte), iar amplitudinea la nivelul zonei unu este de 13,8 puncte.

Pentru zona doi, care cuprinde valori apropiate de media eșantionului, avem pe prima poziție Chile cu un scor de 25,3 puncte, iar pe ultima poziție Paraguay cu 34,57

puncte, ceea ce face ca amplitudinea aferentă țărilor din zona doi să fie cu 38,83% mai mică decât cea a țărilor din primul eșantion. Pentru țările din zona trei, unde nivelul corupției este estimat ca fiind la cele mai ridicate cote, se înregistrează și cele mai mari variații de scor între țări. În acest sens, avem Jamaica cu un scor de 35,08 puncte, respectiv Brazilia cu 198,32 puncte. Brazilia este țara care reușește pentru a treia oară consecutiv să stabilească un nou record în raport cu celelalte țări supuse analizei. Încă de la început, Brazilia se evidențiază prin numărul ridicat de ore de muncă – 2.600, apoi prin durata pentru achitarea unei taxe, care în medie se ridică la 288 ore, iar acum este singura țară care înregistrează un scor mai mare de 100 de puncte, de peste 5,6 ori mai mare decât scorul mediu la nivelul întregului eșantion. Bahamas înregistrează un scor de două ori mai mic decât al României, în timp ce Brazilia înregistrează un scor de peste 8,63 de ori mai mare decât al țării noastre. Singurul aspect inedit este acela că Brazilia, deși ocupă ultima poziție, are un număr de taxe și impozite de două ori mai mic decât Bahamas și de 4,33 ori mai redus decât al României.

În urma analizelor efectuate și a clasamentelor cu scoruri întocmite conform metodologiei, s-a elaborat o hartă a corupției menită să prezinte într-o manieră sugestivă și ușor de înțeles întregul demers științific. Această hartă cuprinde țările continentului american și este prezentată în **Figura 1**, unde fiecare țară poartă indicativul 1, 2 sau 3. Indicativele reprezintă zona în care se află țara respectivă din punct de vedere al nivelului estimat al fenomenului corupției.

Figura 1. Harta corupției

Sursa: Prelucrările autorilor, 2016

După cum se poate observa din **Figura 1**, în partea centrală și de nord a continentului american predomină țări cu un nivel scăzut al fenomenului corupției (zona unu și zona doi). Excepțiile, în arealul Americii Centrale sunt Jamaica și Panama, care se situează în zona trei, cu un grad ridicat al nivelului corupției. Valori ridicate pentru fenomenul corupției întâlnim în întreaga Americă Latină, unde predomină țările din zona trei și zona doi. Singura excepție o reprezintă Columbia, care reușește să înregistreze un scor suficient cât să îi asigure o poziție în zona unu.

În concluzie, putem accepta că în partea centrală și mai ales de nord a continentului american, nivelul corupției

se află la cote foarte reduse. Începând cu zona Americii Centrale și continuând spre partea de sud a continentului se înregistrează o creștere a fenomenului corupției, iar în zona Americii Latine se înregistrează cele mai mari valori pentru fenomenul corupției, predominând zona trei.

Vizualizând harta în ansamblu, se observă o anumită corelație între potențialul economic al țărilor și dimensiunea fenomenului corupției. Din acest motiv, poate fi realizată în viitor o cercetare mai amănunțită privind această corelație, pentru a se putea stabili în mod fidel influența potențialului economic al unei țări în dimensionarea fenomenului corupției. Acest lucru poate fi valabil nu doar pentru țările continentului american, ci și pentru țările din întreaga lume. Prezenta investigație asupra spațiului continentului american este parte componentă a unei ample cercetări a fenomenului corupției la nivelul tuturor statelor de pe glob. Aceste rezultate vor fi comparate, respectiv corelate cu rezultatele ce se vor înregistra în țările de pe celelalte continente, iar la final se va putea întocmi o hartă la nivelul întregului glob privind dimensiunea fenomenului corupției.

Concluzii

Corupția este un fenomen de masă care nu poate fi izolat în granițele unei țări sau ale unui continent, ci presupune un caracter transfrontalier. În funcție de interesul și efortul depus de autorități, acest fenomen poate fi menținut la cote foarte reduse, sau se poate dezvolta foarte mult.

Deși este o parte integrantă a comportamentului uman, fenomenul corupției poate fi potențat sau suprimat prin diverse măsuri de combatere.

După cum reiese din acest studiu, componenta birocratică a oricărui stat joacă un rol crucial în dimensionarea fenomenului corupției, iar explicația este că investitorii, pentru care timpul reprezintă o resursă foarte importantă, preferă să aibă un comportament imoral prin oferirea de bani, bunuri ori alte avantaje funcționarilor statului pentru a-și rezolva diverse probleme într-un timp cât mai scurt. În sprijinul acestei ipoteze există dovezi din țări precum Brazilia și Bolivia, care au cele mai mari durate de timp de muncă destinate acoperirii plății tuturor taxelor și impozitelor către stat. Aceste țări ocupă ultimele poziții în clasament, înregistrând cel mai ridicat nivel al corupției de pe întreg continentul american.

O altă componentă cu rol determinant asupra dimensiunii fenomenului corupției este HDI, care arată că oamenii, în afară de lăcomie și de dorința de înavuțire rapidă, mai săvârșesc fapte de corupție și pentru asigurarea unui nivel de trai decent sau la limita supraviețuirii. În sprijinul acestei teorii stau mărturie țările din partea de nord a continentului american, care înregistrează cel mai ridicat nivel al HDI (0,915 și 0,913). Ambele sunt în zona unu, Canada pe poziția doi, respectiv SUA pe poziția șase.

Nivelul fiscalității poate influența dimensiunea fenomenului corupției, prin prisma faptului că oamenii pot alege să aibă un comportament imoral de încălcare a regulilor societății, nu pentru supraviețuire, sau din lipsă de timp, ci pur și simplu din lăcomie. Aceștia consideră că este mai eficient să comită fapte de corupție pentru a-și maximiza profiturile, decât să-și dezvolte afacerea ori să muncească mai mult. Astfel de țări cu un nivel ridicat al fiscalității sunt Argentina și Bolivia, ambele situându-se spre ultimele poziții ale clasamentului în zona trei.

În urma acestui demers științific, la fel ca și într-un alt studiu efectuat de Straupenhurst, Ulrich și Strohal (2006), s-a confirmat faptul că potențialul economic al unei țări se află în corelație cu dimensiunea fenomenului corupției din țara respectivă. În studiul nostru, cu cât o țară este mai dezvoltată economic (țările din zona de nord a continentului american) cu atât nivelul corupției se află la cote mai reduse, în timp ce, cu cât o țară este mai săracă (țările din America Latină), cu atât nivelul corupției înregistrează valori mai ridicate.

Deși într-un studiu privind corupția la nivelul Uniunii Europene, România se situa pe ultimele poziții din punct de vedere al corectitudinii, în comparație cu statele continentului american se situează în zona unu. Motivul este că după anul 2012 țara noastră și-a redus numărul de taxe și impozite de la 113 la 41 în 2013, iar

în anul 2014 numărul acestora a ajuns la doar 39.

În urma acestei cercetări se validează un studiu (Uslaner, 2008), conform căruia în rândul țărilor cu regimuri totalitare, probabilitatea ca fenomenul corupției să aibă niveluri ridicate este mult mai mare decât în statele democratice. Constatăm cum în SUA și Canada, unde nu există regimuri totalitare, nivelul corupției este la cele mai reduse cote, în timp ce în țările din partea sudică a continentului american, unde regimurile politice și fiscale sunt din ce în ce mai restrictive, fenomenul corupției atinge cele mai ridicate cote.

Cele mai mari durate de timp alocate pentru plata tuturor taxelor și impozitelor se înregistrează în Brazilia și Bolivia, iar durata medie la nivelul tuturor țărilor de pe continentul american (378,83 ore) este de aproape două ori mai mare decât durata medie de muncă necesară pentru acoperirea tuturor taxelor din România.

Media nivelului fiscalității pentru întreg eșantionul este de 46,43 procente, cu 3,53 procente mai mare decât nivelul fiscalității din România, care se situează la numai 42,9 procente.

Un caz inedit este cel al Argentinei, unde nivelul fiscalității este de 107,8%, ceea ce face ca orice companie care nu primește un ajutor financiar din exterior să nu poată înregistra niciodată profit, întrucât impozitul asupra profitului este doar 3%, iar restul vizează taxarea muncii și alte taxe și impozite.

Țara cu cel mai redus nivel al corupției se estimează a fi Bahamas, cu un scor de 11,12 puncte, în timp ce țara cu cel mai ridicat nivel al corupției se estimează a fi Brazilia, care înregistrează un scor de 198,32 puncte.

Din punct de vedere al scorului înregistrat privind estimarea dimensiunii fenomenului corupției, România se încadrează în zona unu, devansând țări precum Columbia, Barbados, Antigua și Barbuda, respectiv Honduras.

BIBLIOGRAFIE

1. European Commission (2014), Report from the Commission to the Council and the European Parliament. EU Anti-corruption Report [pdf] Disponibil la: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_en.pdf, [Accesat pe 6 martie 2016].
2. Jensen, N., Li, Q. și Rahman, A. (2010), Understanding corruption and firm responses in cross-national firm-level surveys, *Journal of International Business Studies*, vol. 41, pp. 1481-1504, DOI: <http://dx.doi.org/10.1057/jibs.2010.8>.
3. Maxim, I. (2013), Globalizarea și criminalitatea organizată, *Revista de investigare a criminalității*, vol. 4, nr. 1, pp. 261-267.

4. Morris, S.D. (2009), *Political Corruption in Mexico: The Impact of Democratization*. Boulder, CO, Lynne Rienner Publishers.
5. Nișulescu, I. și Popescu, L.M. (2013), Research on the financial engineering motivations and methods, and their implications on the information produced, În *Accounting and Management Information Systems Conference Proceedings*, pp. 1134-1147, București.
6. Pană, E. C. și Nișulescu, I. (2013), Corruption with emphasis on health system, În volumul *Analele Universității Ovidius, Seria Științe Economice*, vol. 13, nr. 1, pp. 250-254, Constanța, Editura Ovidius University Press.
7. PricewaterhouseCoopers (2014), *Doing Business Report: Paying Taxes 2014*, [pdf] Disponibil la: <https://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes/assets/pwc-paying-taxes-2014.pdf>, [Accesat pe 6 martie 2016].
8. Raicu, F. (2010), Corupția ca factor generator de insecuritate, *Univers Strategic*, vol. 5, nr. 12, pp. 204-214.
9. Stapenhurst, R., Ulrich, M. și Strohal, S. (2006), Introduction: Parliamentarians fighting corruption, in R. Stapenhurst, În volumul N. Johnston and R. Pelizzo (editori), *The role of parliament in curbing corruption*. Washington, DC: The World Bank, pp. 1-12.
10. Transparency International Romania (2014), Evoluția indicelui de percepție a corupției în România și în țările europene, [pdf] Disponibil la: http://www.transparency.org.ro/politici_si_studii/indici/ipc/2014/CPI2014_RO_UE_Grafice.pdf, [Accesat pe 6 martie 2016].
11. Transparency International Romania (2014), Indicele de percepție a corupției, [online] Disponibil la: http://www.transparency.org.ro/politici_si_studii/indici/ipc/2014/CPI%202014_Regional%20with%20data%20source%20scores_RO.pdf, [Accesat pe 6 martie 2016].
12. United Nations Development Programme, *Human Development Reports: Inequality-adjusted Human Development Index* [online] Disponibil la: <http://hdr.undp.org/en/composite/IHDI>, [Accesat pe 6 martie 2016].
13. Uslaner, E.M. (2008), *Corruption, inequality, and the rule of law: The bulging pocket makes the easy life*, New York: Cambridge University Press.
14. Voicu, A. (2013), Despre drept, morală și religie, *Revista de investigare a criminalității*, vol. 4, nr. 1, pp. 40-45.